

ת"פ 66041/01/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 66041-01-18 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

לפני כבוד השופט שמאי בקר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד זוסמן, תביעות
תל אביב
נגד
הנאשם פלוני (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד מץ, סנגוריה ציבורית

גזר דין

ההסדר, הראיות לעונש והטיעונים לעונש

1. הנאשם, (להלן: הנאשם) הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרתו יוחסו לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבן-זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין; אימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין (2 עבירות); הפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם, לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין (2 עבירות); שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין; היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין; תקיפה סתם של בן-זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין; ניסיון תקיפה סתם של בן-זוג, לפי אותו סעיף יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין; החזקת סמים לא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)+7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בחלק הכללי, הנאשם ופלונית (להלן: המתלוננת או פלונית) הם בני זוג מזה כ-4 שנים, ובתקופה האחרונה מתגוררים יחדיו.

עוד על פי החלק הכללי, הנאשם שהה בתנאים מגבילים הכוללים, בין היתר, הרחקה מהמתלוננת מיום 9.1.2018 למשך שלושים יום.

על פי **האישום הראשון**, בתאריך 23.1.2018, במהלך ויכוח בין הנאשם למתלוננת, כינה אותה במילת הגנאי "זונה", הטיח בה ש"הרסה את חיי", ועזב את דירתם. כאשר ביקש הנאשם לשוב אל הדירה, סרבה המתלוננת לפתוח את הדלת, ואז שבר הנאשם את חלון הבית ונכנס פנימה.

בהמשך, ובמשך מספר שעות, הכה הנאשם את המתלוננת ואיים עליה באופן הבא: הכה בידיה ובראשה באמצעות ידיו ורגליו, הכה בפרצופה באמצעות נעליים, ובעט בחוזקה בגבה; כתוצאה מבעיטה זו נשכבה המתלוננת ללא יכולת לקום, משך רבע שעה.

הנאשם חנק את המתלוננת לפחות שלוש פעמים עד שהגישה חוסר בחמצן.

בהמשך, אמר הנאשם למתלוננת לשכב על הרצפה "כמו כלב"; כאשר עברה המתלוננת לשכב במיטתה, בעט בה הנאשם והטיח בה "שיתן לה בעיטות כל הלילה".

הנאשם הטמין את מכשיר הטלפון של המתלוננת מתחת למזרון המיטה.

כאשר ביקשה המתלוננת לצאת מהחדר בו שהתה יחד עם הנאשם, אחז האחרון בשערות ראשה ודחף אותה לעבר מדרגות מפלס הבית, והמתלוננת נפלה במדרגות.

בהמשך, בעט בנאשם במתלוננת לסירוגין במשך שעה.

על פי כתב האישום המתוקן, במהלך האירועים המתוארים לעיל, איים הנאשם על המתלוננת שישבור את ידיה ואת רגליה, שישים לה חגורה בצווארה וילך עמה "כמו כלב"; כמו כן עשה הנאשם "תנועות" עם אצבעותיו לעבר עיניה של המתלוננת כמבקש לפגוע בהן.

כאשר הגיעו שוטרים לדירתם של המתלוננת והנאשם, פנתה המתלוננת אליהם וביקשה מהם לעצור את הנאשם, ואז פנה הוא אליה בשפה הרוסית ואמר לה לשתוק ולא להגיד דבר.

כתוצאה מהתקיפה המתוארת לעיל, נשברו ארבעת שיניה התותבות הקדמיות של המתלוננת. כמו כן נגרמו לה המטומות בפנים ובקרקפת, וכן שפשופים ושריטות בפניה.

על פי עובדות **האישום השני** לכתב האישום המתוקן, ימים בודדים עובר לאירוע המתואר לעיל, ניסה הנאשם לתקוף את המתלוננת בכך שזרק לעברה שתי כוסות קפה, שהוטחו בקיר לידה.

את האירועים נשוא האישום הראשון והשני ביצע הנאשם בעת שהיה בתנאים מגבילים שכללו הרחקה מהמתלוננת.

על פי **האישום השלישי** לכתב האישום המתוקן, ביום 7.1.2018 איים הנאשם על המתלוננת בכך שיזרוק את חפציה החוצה "עם אקונומיקה", שהיא לא תצא מהדירה, ושישבור את שיניה. בהמשך סטר הנאשם למתלוננת

בפניה.

עוד על פי אישום זה, החזיק הנאשם בדירתו, ביום בו איים על המתלוננת, 442.09 גרם ועוד 81.13 גרם ועוד 19.91 גרם של סם מסוכן מסוג FUB-AMB, בשלוש שקיות שונות, שלא לצריכתו העצמית.

2. על פי הסדר הטיעון שהוצג על ידי הצדדים, לא גובשה הסכמה לעונש, והסניגור הבהיר כי בטיעוניה לעונש תטען ההגנה כי מתקיימת במקרה דנא קרבה לסייג לאחריות הפלילית.

חוות הדעת הפסיכיאטרית

3. על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית, מיום 6.2.2018 - עליה נשענה ההגנה בטיעוניה לענין הקרבה לסייג - הרי **שבעת ביצוע העבירות נשוא התיק דנא היה הנאשם "במצב פסיכוטי ובמצב של הרעלה חריפה של סמים מרצונו החופשי**. יחד עם זאת, אין עדות לכך שהוא פעל תחת השפעת מחשבות שווא או הזיות פוקדות."

יצוין, כי חוות הדעת הפסיכיאטרית מאת הפסיכיאטר המחוזי הוגשה לבית המשפט בשלב המעצר עד תום ההליכים, אולם הוסכם, ולו מכללא, כי היא תהווה מצע לדיון גם בטיעוני הצדדים לעונש.

הפסיכיאטר המחוזי קבע בחוות דעתו כי בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק זה היה הנאשם מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור והיה מסוגל לשלוט בדחפיו התוקפניים ולהימנע מביצוען.

הפסיכיאטר המחוזי המליץ אז (6.2.2018), כי בשל מצבו הנפשי של הנאשם "מצב פסיכוטי פרנואידי פעיל" ומסוכנותו, הוא זקוק להמשך טיפול בתנאי אשפוז ולכן הומלץ להורות על צו אשפוז בעניינו.

מטיעוני הצדדים עלה כי הנאשם אכן שהה באשפוז פסיכיאטרי במשך כשנה, ולאחר מכן חודשו ההליכים בתיק; בהתאם לכך הגענו עד הלום, לעת גזירת הדין.

מחוות הדעת הפסיכיאטרית עלה עוד, כי הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית מלא פחות מ-15 אשפוזים בעברו, בין השנים 2007-2018; באשפוזיו אלה אובחן הנאשם כלוקה בסכיזופרניה, הפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים וחומרים פסיכואקטיביים אחרים והפרעת אישיות דיסוציאלית.

על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית, מבדיקה שנערכה לנאשם בחדר מיון ביום 8.1.2018 (יום לאחר האירוע נשוא האישום השלישי לכתב האישום המתוקן), עלה כי לא היתה עדות להתנהגות חריגה מצידו, הוא דיווח על החמרה במצבו הנפשי בחודש האחרון, ועל שמיעת קולות של אלוהים, אשר שלל אותם בעת הבדיקה. עוד עלה מתעודת חדר המיון כי הנאשם הובא לבדיקה פסיכיאטרית על ידי שירות בתי הסוהר ביום 8.1.2018 בשעות הלילה, ולמחרת יצא לבית המשפט ולא שב, ועל כן שוחרר בטרם נבדק על ידי הצוות הרפואי של היחידה.

ואף זאת: מבדיקה פסיכיאטרית בחדר מיון שנערכה לנאשם ביום 24.1.2018 (יום לאחר האירוע נשוא האישום הראשון לכתב האישום המתוקן) עלה כי הנאשם דיווח על החמרה במצבו הנפשי בזמן האחרון, על שמיעת קולות של אלוהים אשר שלל אותם במהלך הבדיקה... ללא סימני גמילה... "מכיוון שבמיון לא ניתן לעשות בדיקה מעמיקה מומלץ לפנות להסתכלות פסיכיאטרית בתנאי אשפוז."

מבדיקה פסיכיאטרית בחדר מיון שנערכה לנאשם ביום 29.1.2018 עלה כי הוא טען שתקף את בת זוגו כי "ראה מולו שטן אמיתי"... ובהמשך: **"בוחר המציאות ושיפוט לקויים. חסר תובנה. סיכום: '.. בבדיקה במיון רושם למצב פסיכוטי עם מחשבות שווא'".** (ההדגשה כאן, ובכל המסמך - לא במקור).

כן הוברר עוד, כי במהלך האשפוז לצורך הסתכלות במסגרת הליך המעצר עד תום ההליכים (החל מיום 29.1.2018, חוות הדעת הוצגה לבית המשפט בהליך המעצר ביום 8.2.2018), עלה כי בתוכן החשיבה של הנאשם היו **"מחשבות פרנואידיות של יחס ורדיפה כלפי הסובבים אותו ומחשבות שווא של גדלות מיסטיות, משיחיות. התנהגותו אינה הזייתית, בוחר השיפוט והמציאות פגומים, תובנה חלקית למצבו הנפשי ותובנה מלאה למצבו המשפטי."**

הפסיכיאטר המחוזי הדגיש: "בשל מצבו הנפשי, מצב פסיכוטי פעיל ומסוכנותו המידית לסובבים אותו, בתאריך 1.2.2018 הוצאה עבורו הוראת אשפוז כפוי דחוף, לפי סעיף 9 (א) לחוק טיפול בחולי נפש-1991".

אשר לגרסתו של הנאשם ביחס לעבירות שיוחסו לו, טען הלה בפני הפסיכיאטר, בין היתר, כי המתלוננת היא "שטן... אלף שמות יש לה..." , ובמקום אחר "תקף את בת זוגו כי ראה מולו שטן אמיתי. מוסר שהשתמש בסמים לפני כן..." .

על פי חוות הדעת, בבדיקותיו ביחידה נמצא הנאשם במצב פסיכוטי פרנואידי פעיל "אשר מתבטא באפקט חשדני, מתוח, לא מתגונן, מחשות שווא פרנואידיות של יחס ורדיפה כלפי הסובבים אותו מחשבות שווא של גדלות, מיסטיות, משחיות, הזיות שמיעה (לא בעת בדיקותיו), בוחר מציאות ושיפוט פגומים, תובנה חלקית למצבו הנפשי ותובנה מלאה למצבו המשפטי."

לאור האמור לעיל, קבע הפסיכיאטר המחוזי מסקנתו, כמפורט בהרחבה לעיל, כי בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק זה היה הנאשם מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור והיה מסוגל לשלוט בדחפיו התוקפניים ולהימנע מביצוען.

טיעוני הצדדים לעונש

4. התובע טען כי יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד משלושת האישומים בהם הורשע הנאשם: באשר לאישום הראשון, טען התובע כי מתחם העונש ההולם נע מ-15 ועד 30 חודשי מאסר בפועל; לאישום השני - מספר

חודשי מאסר ועד 8 חודשי מאסר בפועל; ולאישום השלישי - מ-10 ועד 18 חודשי מאסר.

התובע ביקש מבית המשפט להשית על הנאשם עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי מרתיע, ופיצוי למתלוננת.

המדינה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ובהם שמירה על גופה ובטחונה של המתלוננת. כמו כן ציין התובע, כי העבירות נשוא האישומים הראשון והשני בוצעו עת היה הנאשם בתנאים מגבילים, שעיקרם הרחקה מהמתלוננת.

אשר לטענת ההגנה לפיה עניינו של הנאשם חוסה תחת קרבה לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות, טען התובע כי חוות הדעת בעניין זה ברורה, והנאשם ידע להבדיל בין טוב ולרע ובין אסור למותר. כמו כן טען התובע, כי הנאשם היה במצב פסיכוטי רק כתוצאה מהרעלת סמים, דהיינו - מרצונו החופשי.

המאשימה הוסיפה כי הנאשם לא היה חסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשיו ולהימנע מהם, ובעניין זה הצביעה על פנייתו של הנאשם למתלוננת, עת הגיעו השוטרים לדירה, אז הזהיר אותה "שלא תגיד דבר"; עוד ציין התובע לעניין זה, כי הנאשם אף הטמין את הטלפון הנייד של המתלוננת מתחת למזרון המיטה, וגם מכך ניתן ללמוד כי הבין את טיב מעשיו.

ביחס לטענת ההגנה בקשר לקרבת הנאשם לסייג לאחריות פלילית מסוג הגנת השכרות, הפנה התובע לפסיקת בית המשפט העליון בעניין 9356/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.10.2010) ולפסיקה נוספת.

התובע טען לבסוף, כי אין לנכות את ימי אשפוזו של הנאשם במחלקה הפסיכיאטרית מעונשו, והפנה בעניין זה לע"פ 6736/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.1.2017) שם נדונה שאלת ניכוי ימי שהיית קטין במעון נעול.

התובע הגיש פסיקה על מנת לתמוך בעתירתו העונשית.

5. ההגנה, מנגד, טענה כי יש לקבוע מתחם **אחד** לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, אשר נע בין שנת מאסר אחת לבין 30 חודשי מאסר, ובכל מקרה, לשיטתה, המתחם בקשר לאישום הראשון נע בין שנת מאסר ועד 30 חודשי מאסר, המתחם בקשר לאישום השני מתחיל ממאסר על תנאי, והמתחם בגין החזקת הסמים מתחיל במספר חודשי עבודות שירות ועד מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ההגנה טענה כי עניינו של הנאשם קרוב לסייג לאחריות פלילית הן באשר לאי שפיות, והן בנוגע להגנת השכרות.

באשר לקרבה לסייג מסוג אי שפיות, הפנתה ההגנה את בית המשפט, בין היתר, להלכת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 4312/11 פלוני נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.6.2013), וטענה כי היא עמדה בנטל להוכיח התקיימות הקרבה לסייג.

ההגנה טענה כי "בתקופת האשפוז 8 ועדות שונות שהתקיימו בעניינו באברבנאל מלמדים שהמצב הפסיכוכטי שלו לא נבע רק מסמים שהשפעתם חלפה תוך חודש או חודשיים. למעלה משנה הוא הוחזק, הוועדות אמרו שהאיש לא כשיר להשתחרר מבית חולים פסיכיאטרי כי הוא במצב פסיכוכטי".

עוד הדגיש הסניגור, כי שלושה ימים לאחר הגשת כתב האישום והתאריך נשוא האישום הראשון, הוצאה הוראת אשפוז כפוי מאת הפסיכיאטר המחוזי בעניינו של הנאשם (כתב האישום הוגש ביום 29.1.2018, הוראת האשפוז ניתנה ביום 1.2.2018).

ההגנה הפנתה את בית המשפט להודעותיו של הנאשם במשטרה לאחר מעצרו והאירוע נשוא האישום הראשון, ולתיעודן, וטענה כי עלה מהן שמדובר במי שנמצא במצב נפשי קשה.

באשר לקרבת הנאשם לסייג לאחריות פלילית מסוג הגנת השכרות, טענה ההגנה כי על פי רע"פ 6382/11 **קאדריה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.6.2013) (להלן: הלכת קאדריה) ניתן לראות את הנאשם כקרוב להגנה, גם אם אינו פטור לחלוטין מלתת את הדין על עבירות האיומים שהורשע בגינן.

הסניגור הגיש פסיקה על מנת לתמוך בעתירתו העונשית באשר למתחם העונש ההולם.

באשר למיקומו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, טען הסניגור כי יש להתחשב בהודייתו של הנאשם.

הסניגור ביקש מבית המשפט לנכות את תקופת אשפוזו של הנאשם מעונש המאסר, וביסס את טענתו בעניין זה על הלכת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 5738/12 **וולד טסגזשב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.3.2014).

6. הנאשם, במילתו האחרונה, אמר לבית המשפט כך: "אני לא זוכר מה קרה באותו יום, אבל אם עשיתי את זה אני מאוד מצטער מעומק ליבי".

מתחם העונש ההולם

7. ראשית, בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" שנקבע במסגרת ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.10.2014), קשר הדוק בין עבירות המהוות אירוע אחד יימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או

כאשר הן תהיינה חלק מאותה תוכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה.

במקרה דנא, מעשיו של הנאשם בוצעו בסמיכות זמנים, נגד אותה מתלוננת, ועל רקע שימוש בסמים ויש בהם כדי להוות אירוע אחד.

8. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם מגלמים את הצורך לשמור על שלמות גופה ונפשה של המתלוננת. כמו כן פגע הנאשם בערכים של סדרי שלטון ומשפט, בכך שהפר את תנאי השחרור שנקבעו בעניינו; בהרשעתו בעבירת החזקת הסמים פגע הנאשם בערך של ביעור נגע הסמים, על כל הנזקים וההשלכות הקשות הקשורות בשימוש בהם, ויעיד יותר מכל - מצבו של הנאשם עצמו.

9. מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנא היא בינונית - גבוהה. הנאשם ביצע עבירות קשות בעת ששוחרר ממעצר בתנאים מגבילים, עקב עבירות נגד אותה המתלוננת האומללה ממש. הנאשם הפר את אמון בית המשפט, ולא רק ש"התקרב" למתלוננת, אלא שביצע כלפיה עבירות אלימות קשות ומשפילות, כאמור, והוסיף וחסא (גם אם לא הורשע) בכך שאף דרש ממנה שלא לומר דבר למשטרה.

לא ניתן שלא להביע שאט נפש ממש אל מול התנהגותו החייתית ממש של הנאשם כלפי אשה, בת זוג, באלימות קשה, ולא "רגילה", אלא כזו הטבולה באלמנט חוזר ונשנה של השפלת הקורבן.

10. אשר למדיניות הענישה הנהוגה: ידענו כי קיים טווח ענישה רחב מאוד בכל הנוגע לעבירות אלימות ואיומים נגד בת זוג, וכל מקרה מוכרע לגופו, ועל פי נסיבותיו, אף בשלב קביעת המתחם העונשי. בכל זאת, אתיחס להלן לכמה פסקי הדין הרלוונטיים לענייננו:

§ בת"פ (מחוזי חיפה) 25891-02-15 **מדינת ישראל נ' דמרי** (ניתן ביום 20.6.2016) הנאשם הורשע על פי הודאתו במעשי אלימות רבים שהביאו לפגיעה קשה מאוד בבת זוגו, ובאיומים נגדה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 15 חודשי מאסר ועד 36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי השית על נאשם עונש של 24 חודשי מאסר, בהתאם לנסיבותיו של הנאשם שם.

יצוין, כי בית המשפט העליון הקל בעונשו של הנאשם (הופחתו 4 חודשי מאסר), בהסכמה, נוכח ההליך השיקומי בעניינו (ראו ע"פ עפ 5383/16 **דמרי נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 9.1.2017]).

§ בע"פ 669/12 **עמיאל נגד מדינת ישראל** (19.04.12) נדחה ערעורו של המערער נגד גזר הדין שניתן בעניינו על ידי בית המשפט המחוזי. המערער הורשע בכך שבמשך כל תקופת נישואיהם של מערער ובת זוגו, נהג כלפיה באלימות, ואיומים. בין היתר, כשהיתה בהריון תקף אותה גם בבטנה, קילל אותה, הילך עליה אימים, הצר את צעדיה והרבה להשפילה. בהיותם בחדר הלידה אף צעק לעברה "הלוואי שתמותי" ואיים עליה לבל תפנה למשטרה פן יגרום לה סבל וישלח חברים שלו להכותה. בשלב

מסויים נאלצה המתלוננת לברוח למקלט לנשים מוכות.

בית המשפט המחוזי השית על המערער, בין היתר, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. ערעורו לבית המשפט העליון - נדחה.

§ בע"פ 2358/14 **פלוני נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.05.14) נדחה ערעורו של המערער נגד גזר הדין שניתן בעניינו בביית המשפט המחוזי. המערער הורשע בכך שתקף את בת זוגו פעמים רבות ואיים עליה, בין היתר בכך שאמר לה כי "אם תרדם הוא ישפוך עליה מים רותחים, היא תהיה עיוורת, מלאת כוויות ואף אחד לא יסתכל עליה". כמו כן, דחף אותה, סטר לה ונהג להתנהג כלפיה באלימות פיזית ומילולית באורך קבע.

בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של 15 חודשי מאסר בפועל. ערעורו נגד חומרת גזר הדין נדחה.

קרבת הנאשם לסייגים השונים לאחריות פלילית

11. על פי סעיף 40ט (9) לחוק העונשין, בית המשפט רשאי להתחשב בקרבת הנאשם לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1, אם זו הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי (ראו סעיף 40(ג) לחוק העונשין).

12. טענת ההגנה באשר לקרבה לסייג לאחריות פלילית מסוג הגנת השכרות לא יכולה להתקבל במקרה דנא, וראו בעניין זה קביעות בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 6001/13 **קסה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.1.2014), ע"פ 7701/14 **טייב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.5.2016) (להלן: עניין טייב) וע"פ 9356/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.10.2010).

על פי פסיקת בית המשפט העליון, כלל הוא, שכאשר הנאשם נכנס למצב של שכרות כתוצאה מהתנהגותו, אין מקום להקלה בעונשו (ראו בעניין זה קביעות השופטים השונות בעניין טייב).

במקרה דנא, הנאשם היה מכור לסמים מרצונו, ואין נסיבות מיוחדות שיש בהן כדי לסטות מקביעת בית המשפט העליון (ראו גם: ת"פ [שלום כ"ס] 71184-01-14 **מדינת ישראל נ' ראבי** [ניתן ביום 9.5.2017]).

13. שונים הם פני הדברים באשר לקרבת נאשם זה לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות.

14. בית המשפט העליון קבע כי ניתן להתחשב במצבו הנפשי של הנאשם במסגרת שאלת אשמו, גם אם ברקע למצבו הנפשי יש שימוש בסמים.

ראו לעניין זה את קביעת בית המשפט העליון במסגרת הלכת קאדריה, לפיה להתמכרותו של נאשם ניתן, בנסיבות מסוימות, ליתן משקל בעת גזירת עונשו (ראו פסקה "ע" לפסק הדין).

15. כמו כן ראו את קביעת בית המשפט העליון, במסגרת ע"פ 10416/07 **דולינסקי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 7.12.2009) (להלן: עניין דולינסקי) לפיה "השאלה מה המשקל שיש ליתן למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש, היא שאלה "כמותית", שאיני רואה לקבוע בה מסמרות. **כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל פי נסיבותיו האישיות של הנאשם...**"

יודגש, כי בעניין דולינסקי, היה מדובר במערער אשר עלה מחוות הדעת הפסיכיאטרית שאומצה שם על ידי הצדדים בעניינו כי: "בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו, הנבדק היה שרוי במצב פסיכטי פרנואידי, בעיקר, דלזיונלי אשר להערכתו, נגרם ע"י שימוש מסיבי בסמים. מצב זה גרם לפגיעה בוחן המציאות של הנבדק אשר התבטאה במחשבות שווא של יחס ורדיפה כלפי הקורבן. יחד עם זאת, שיפוטו החברתי נשאר שמור...".

בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של המערער, וקבע, בין היתר, כך: **"שמתי נגד עיני כי המערער החל לצרוך סמים מגיל 13-14 ואין להחיל עליו את אותה אמת המידה שיש להחיל על בגיר שנכנס מרצון וממשיך מרצון לצרוך סמים. מצבו הנפשי של המערער בעת ביצוע העבירה עקב השימוש בסמים, מפחית במידת מה את אשמו המוסרי, בשל התרופפות העכבות והחסמים המאפשרים לכל בן אנוש להפעיל ביקורת עצמית על מעשיו במישור ההכרתי והרגשי. מנגד, השמירה על קדושת החיים היא בבסיס תכלית הענישה"**.

16. עוד ראוי לציין כי במסגרת ע"פ 4312/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.6.2013) קבע בית המשפט העליון כי "כדי להביא בחשבון את מצבו הנפשי של נאשם לצורך הקלה מסוימת בעונשו, אין צורך ברור...לקבוע אם הנאשם חולה בהכרח במחלת נפש...".

17. ראו בעניין זה גם את ת"פ (מרכז) 22481-01-18 **מדינת ישראל נ' אבו גאבר** (ניתן ביום 12.3.2019) שם סקר בית המשפט המחוזי את הייחודיות של קרבת הנאשם לסייג לאחריות פלילית במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם:

"...במובן זה מתחם העונש ההולם לוקח בחשבון את נתוניו האינדיבידואליים של העושה כחלק מנסיבות ביצוע העבירה (ת"פ (מח' מרכז-לוד) 12596-01-15 מדינת ישראל נ' לוי (22.12.16)). מידת ההפחתה

של מתחם העונש ההולם נגזרת מסוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה קרוב המקרה לסייג לאחריות הפלילית או עד כמה הוגבלה בעטייה של ההפרעה נפשית יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה. כידוע, מצבם הנפשי של אנשים הלוקים במחלות נפש או בהפרעות נפשיות, אינו מצב בינארי, שכולל רק שתי אפשרויות של "אחראי למעשיו" או "שאינו אחראי למעשיו", אלא קיים מנעד שלם, ספקטרום, של מצבים נפשיים של נאשמים שהם אמנם אחראים למעשיהם, אך יכולתם להבין את מעשיהם או לשלוט בהתנהגותם מוגבלת במידה כזו או אחרת עקב מחלת הנפש או ההפרעה הנפשית."

18. במקרה דנא, עלה מחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה בעניינו של הנאשם כי בעת ביצוע העבירות הוא היה במצב פסיכוטי ובמצב של הרעלה חריפה של סמים, מרצונו החופשי. עוד עלה מחוות הדעת, כי בשנת 2007 אובחן הנאשם כלוקה בהפרעה פסיכוטית חריפה דמוית סכיזופרניה, ובשנת 2013 אובחן כלוקה בסכיזופרניה. אבחנה זו חזרה גם באשפוזיו של הנאשם בין השנים 2013-2018, שם נקבע כי מעבר למחלה זו הוא לוקה גם בהפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים וחומרים פסיכואקטיביים אחרים.

באשר לשימוש בסמים, עלה מחוות הדעת כי מיום 10.8.2017 השתמש הנאשם באופן יום-יומי ב"נייס גאי", וכן דיווח על שימוש בקוקאין. בבדיקתו במיין ביום 29.1.2018 נכתב: "סמים: קנבינואידים. גראס, חשיש, נייס גאי בעברו הירואין, קוקאין. לדבריו מזה כ-6 חודשים לא משתמש. מאשר שימוש מופרז בכדורי הרגעה. אלכוהול: שתייה קבועה, ידוע על שתיית אלכוהול".

19. חוות הדעת הפסיכיאטרית לא קבעה באופן מוחלט האם המצב הפסיכוטי בו היה שריו הנאשם בעת ביצוע העבירות נבע אך ורק כתוצאה מהרעלת הסמים, או מהפרעות ההתנהגות שנגרמו בעטייה של התמכרות הנאשם לסמים או ממחלת הסכיזופרניה בה לקה מזה כ-6 שנים.

בנסיבות אלו, ומשאין חולק כי הנאשם חולה במחלת הסכיזופרניה לאורך שנים רבות, הרי שבהחלט יש מקום להתחשבות במצבו הנפשי בעת ביצוע העבירות, חרף ובמנותק מן הסלידה מהן.

20. חיזוק למסקנה זו נעוץ בעובדה שעל פי חוות הדעת הפסיכיאטרית, ביום 29.1.2018 (מספר ימים לאחר האישום הראשון) **היו בוחן המציאות והשיפוט של הנאשם לקויים, והוא היה "חסר תובנה... רושם למצב פסיכוטי עם מחשבות שווא"**.

כמו כן, העובדה שהפסיכיאטר המחוזי הורה לאשפז את הנאשם אשפוז כפוי לאור מצבו הנפשי בסמוך לאחר ביצוע העבירות, מחזקת אף היא מסקנה זו.

21. גרסתו של הנאשם לגבי האירועים נשוא כתב האישום, כפי שעלתה מחוות הדעת, והן בחקירותיו במשטרה, עולה בקנה אחד עם התוצאה לפיה יש מקום, במקרה זה, להתחשבות במצבו הנפשי של הנאשם:

הנאשם טען בחקירתו במשטרה מיום 24.1.2018 כי הוא "לא מכיר" את בת זוגו והיא "שטן", כך:

" אני לא מכיר את המתלוננת אני מכיר את עזאל וגיהנום זה לא המתלוננת אלף חיות חי בגוף הזה אלף... זה גהנום זה לא המתלוננת זה עזעזל.. אני לא יודע מה היא רוצה ממני, מי זאת אני לא יודע, אני אומר לך זה גיהנום זה עזאל זה לא המתלוננת הגהינום ועזעזל חי בבית לשי (שלי) גהינום שטן...".

מחוות הדעת הפסיכיאטרית עלה תוכן דומה, כמפורט בהרחבה לעיל.

לא למותר לציין, כי צפיה בתיעוד חקירת הנאשם אינה מותרת ספק: אין המדובר ב"הצגה" או בהתחזות; נאשם זה אינו כאחד האדם.

22. בנוסף, כאמור, הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית משנת 2007, מ-15 אשפוזים קודמים, ובעברו הפלילי קיימות הפסקות הליכים כתוצאה ממחלתו.

23. אשר לנסיבות נוספות הקשורות לביצוע העבירה, מעשיו של הנאשם לא "תוכננו", וברי כי מצבו הנפשי הקשה היה ברקע לביצוע העבירות.

למתלוננת נגרם נזק, כמתואר לעיל, גם פיזי וגם נפשי, לבטח; אני קובע כך, הגם שלא הובאו ראיות לענין הנפשי, אולם נסיון החיים וההגיון הבריא מחייב לטעמי קביעה שכזו. אין בן אנוש שיעבור לילה מן הגיהנום שכזה - מבלי שהדבר יותיר בו צלקת.

24. לו היה הנאשם סדיסט "רגיל", עוד גבר - גיבור על חלשים - המתעלל בבת זוג, כך סתם, היה המתחם העונשי, ברף התחתון, מתייבב על לפחות שנתיים ימים. ברם, נוכח מיהותו ומחלותיו של הנאשם, לאור העובדה כי אין המדובר באדם נורמטיבי, מן הישוב, בכל הקשור למצבו הנפשי, הרי שקרבתו המסוימת לסייג הפלילי בשל מצבו הנפשי, כל אלה מחייבים מתחם אחר, מתאים יותר. על כן, אני קובע כי מתחם העונש ההולם, לעבירות שביצע הנאשם נע בין 18 ועד 36 חודשי מאסר.

העונש המתאים לנאשם

25. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, והביע חרטה על מעשיו. בכך חסך הנאשם את עדות המתלוננת (שכאמור, הביעה במפורש את חוסר רצונה לקחת חלק במשפט, ולמען הסר ספק לא התרשמתי כי מדובר באשה מוכה ומפוחדת; המתלוננת באה לבית המשפט ובקול ברור, ובאורח אסרטיבי, מסרה את דברה); גם החסכון בזמן שיפוטי משחק לטובת הנאשם. כל אלה מחייבים, לטעמי, הליכה לקראת הנאשם, גם בתוך המתחם, ולא בצעד או שניים, אלא בכברת דרך נאה.

26. בעברו של הנאשם שלוש הרשעות פליליות, בעבירות של איומים ושיבוש הליכי משפט (הרשעה משנת 2007), חבלה חמורה (הרשעה משנת 2004), ועבירות תקיפה ואיומים (הרשעה משנת 2002). כמו כן בעברו שלוש הפסקות הליכים על רקע המחלה ממנה הוא סובל.

27. לא מצאתי עוד גורמים מיוחדים המנויים בסעיף 40א לחוק העונשין אשר יש לקחתם בחשבון בפרשה זו, ביחס לנאשם.

28. אני מקבל את טענת ההגנה וקובע כי ימי אשפוזו של הנאשם ינוכו מעונש המאסר, וזאת בהתאם להלכת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 5738/12 **וולד סטגזשב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.3.2014); בית המשפט העליון קבע בעניין זה כי:

"בקשת המערער להורות על ניכוי תקופת אשפוזו ממניין ימי המאסר בדין יסודה. נקודת המוצא היא שתקופת המאסר מחושבת החל מיום גזר הדין, אלא אם הורה בית המשפט אחרת (סעיף 43 לחוק). במקרה דנן, בית המשפט המחוזי הורה אחרת. הוא קבע כי תקופת מאסרו של המערער תחושב "החל מיום מעצרו". יוצא כי בית המשפט המחוזי לא החריג את תקופת האשפוז, והורה על התחלת המניין ביום המעצר לראשונה. תקופה זו כוללת, בין היתר, את תקופות ההסתכלות ואת תקופת האשפוז לפי סעיף 15א לחוק הטיפול. בהחלטה זו של בית המשפט המחוזי יש טעם. מימד הכפייה הטמון בצו לפי סעיף 15 מדמה את תקופת האשפוז לפי סעיף זה, מבחינה עניינית, לתקופת מעצר. [למאפייניו של צו האשפוז ראו: גבריאל הלוי תורת הדין הפלילי כרך ד 555 (2011)]. ניתן להקיש לעניין זה מהגיונו של סעיף 15ח לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, הקובע כי אשפוזו של אסיר חולה נפש בבית חולים "ייחשב כאילו הוא במשמורת כדין". מסקנה זו נכונה ביתר שאת לגבי זמני שהיית המערער בהסתכלות, הסתכלות בכפייה אליה נשלח בצו בית משפט. כל האמור לעיל יפה גם לענייננו.

29. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 22 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (לרבות אשפוזו, כאמור לעיל).
- ב. מאסר למשך 6 חודשים אולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור עבירות של אלימות נגד הגוף במשפחה תוך 36 חודשים מיום שחרורו.
- ג. מאסר למשך 3 חודשים אולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור את יתר העבירות אותן עבר בפרשה זו, תוך 36 חודשים מיום שחרורו.
- ד. הנאשם יפצה את המתלוננת בסכום של 3000 ₪, שישולם תוך 120 יום מיום שחרורו.

ניתן היום, כ"ו כסלו תש"פ, 24 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.

